

Nu a lipsit din programul secțiunii noua dramaturgie românească. Extrem de lungă (are peste 100 de pagini în versiune tipărită), cu un gust al *nemăsurii* care amintește de dramaturgia lui D. R. Popescu, piesa **Cine a câștigat războiul mondial al religiilor?** de Daniel Bănulescu a fost citită doar parțial. Scriitura, îndatorată deopotrivă epicului și liricului, ar avea probabil nevoie de o reordonare, căci acțiunea propriu-zisă, ceea ce se cheamă teatru adevărat, își face apariția doar către mijlocul actului al doilea, cel de-al treilea dezvoltând o chestiune altminteri interesantă. Daniel Bănulescu are știința ridicării unei probleme ce ar putea interesa din punct de vedere dramaturgic. Mai rămâne să descopere *cum* să o traducă în limbaj teatral. **Pantofii lui Lenin**, piesă scrisă de Saviana Stănescu în limba engleză, publicată în volumul *Să epilăm spre Vest*, apărut în 2005 sub egida „Teatrului Imposibil” din Cluj, volum lansat la ediția anterioară a FITS și comentat în nr. 11–12 al revistei *Teatrul azi*, e una despre emigranții din Est, scrisă pentru uzul americanilor. Textul are un ritm trepidant, are substanță dramatică, dezvăluie un cu totul alt mod de a scrie teatru decât cel poetic cu care ne obișnuise autoarea înaintea stabilirii ei în SUA. Dincolo de glazura de senzaționalism (o poveste cu agenți KGB și agenți dubli), sunt de remarcat problemele reale surprinse de piesă, desfășurarea ei cinematografică fără cusur.

Ca în fiecare an, Secțiunea „Spectacole-lectură” de la FITS s-a născut din colaborarea dintre actorii Teatrului Național „Radu Stanca” din Sibiu, coordonați de Virgil Flonda, și Secția română a AICT. Moderatorii dezbaterilor au fost criticii de teatru Ludmila Patlanjoglu, Natalia Stancu, Cristina Modreanu (care s-a ocupat și de pregătirea „părții ruse” a Secțiunii pe care, de altminteri, a apărut-o cu implicare nu întotdeauna critică, într-un fel explicabilă), Crenguța Manea, Adrian Mihalache, Sebastian-Vlad Popa și supraiscălitul. Dar spre deosebire de anii anteriori, textele ce au determinat de cele mai multe ori dezbateri reale, la care au participat nu doar critici, ci și actori, regizori și chiar „persoane civile” au fost tipărite în două volume *hors commerce* de Teatrul-gază și Editura Nemira. Ar fi de dorit ca ele să nu rămână doar într-un raft de bibliotecă, ci să-și afle locul pe scenă.

Teatrul LUNI de la GREEN HOURS

De câțiva ani buni, **Teatrul Lunî de la Green Hours** organizează microstagioni în cadrul Festivalului Internațional de Teatru de la Sibiu. Ediția a XIII-a în care au putut fi urmărite cinci dintre spectacolele aflate în repertoriu, a fost una cât se poate de norocoasă pentru respectivul Teatru. Norocoasă, pentru că a probat adevărul zicerii că norocul ți-l faci singur, ceea ce în teatru se traduce prin dorința de a produce spectacole bune, adevărate. Prin specificul lor nespectaculos, în sensul că nu mizează pe regii baroce ori scenografiile sofisticate, montările în cauză dețin calitatea esențială de a pune în evidență mai cu seamă talentul actorilor, de a verifica posibilitatea acestora de a se confrunta, fără nici un fel de plasă de protecție, cu un public aflat extrem de aproape, nesofisticat, neîmpietrit în convenții și care, atunci când nu îi place ceea ce vede, nu se sfiește să o arate, foindu-se, discutând, aprinzând țigară după țigară, discutând cu vecinii,

Scenă din *7 zile din viața lui Simon Labrosse* de Carole Franchette.

Foto: Dragoș Spîțeru

bând o bere în plus ori, pur și simplu, părăsind fără complexe sala ce se confundă cu un club. Publicul acesta – care nu se confundă obligatoriu cu cel ce frecventează sălile tradiționale, cele cu roșu și aur, cum zice într-o carte celebră George Banu – trebuie atras, cucerit, câștigat, căci dacă intervine un singur moment în care se instalează plictiseala, concurența ofertelor de la bar e imposibil de egalat.

Talk-show de Ștefan Caraman, *The Sunshine Play* de Peca Ștefan, *Sectorul S* de Emanuel Pârvu și *Stă să plouă* de Lia Bugnar sunt piese cât se poate de noi, unele chiar de ultimă oră, din dramaturgia românească de azi jucate de Teatrul Luni. Piese cu personaje deloc excepționale, poate doar uneori nițeluş extravagante, nicidecum grandioase, eventual grandomane, cu oameni comuni cărora li se întâmplă să se îndrăgostească ori să se plictisească de dragoste, să se certe și să se împace, să le surdă pe neașteptate norocul, ori, din contră, să se sinucidă, așa cum se petrec lucrurile în *Sectorul S*. Să se plictisească de monotonia vieții în doi, de banalitatea conversațiilor de conveniență și să comită acte necugetate (*Talk-show*). Să se întâlnească pe acoperișul unui bloc și să trăiască cele mai năstrușnice întâmplări (*The Sunshine Play*). Să aștepte succesul răbdând de foame și să nu aibă cu ce să-și plătească chiria și pe neașteptate să le surdă iubirea (*Stă să plouă*). Toate aceste piese au poveste, au carnația vieții, iar regizorii lor știu să povestească, indiferent dacă se numesc Liliana Câmpeanu (*Talk-show*), Ana Mărgineanu (*The Sunshine Play*), Emanuel Pârvu (*Sectorul S*) ori Lia Bugnar (*Stă să plouă*). Cu toții au găsit mijloace să povestească frumos și coerent. Unii regizori, cum e cazul Liei Bugnar ori al lui Emanuel Pârvu, sunt chiar

autorii textelor. Întotdeauna sunt simpatizanți necondiționați ai acestora, căci le-au ales singuri, liberi și nesiliți de vreo obligație de serviciu. Tot simpatizanți necondiționați ai textelor sunt și actorii care le joacă. Unii sunt actori cunoscuți, vedete, angajați la teatrele subvenționate, alții sunt cunoscuți doar din vreo reclamă, o telenovelă, ori o accidentală apariție în vreo emisiune de divertisment. Numele lor sunt binecunoscute ori nu vă spun deocamdată nimic. Mă gândesc la Marian Popescu și Raluca Urea (*Talk-show*), la Isabela Neamțu, Daniel Popa și Cosmin Seleși (absolut savuroși în *The Sunshine Play*), la Emanuel Pârvu, Gabriel Călinescu, Constantin Diță și Mirela Zeta din *Sectorul S*, la formidabilele Tania Popa, Antoaneta Cojocar, Maria Buză, care, alături de Marius Manole, dau un recital de zile mari în *Stă să plouă*. Uneori se mai întâmplă și accidente. O lumină nu se aprinde la timp, sonorizatorului i s-a blocat pe neașteptate instalația despre care tocmai i se spusese că funcționează negreșit, căci tocmai a fost adusă „de afară”, e drept, la mâna a doua... Dar hibecele acestea nu trebuie să se observe, ele sunt repede acoperite de actori. Actorii care fac teatru adevărat, fie el și alternativ la Teatrul *Luni*.

Dan Tudor, deopotrivă actor și regizor, a optat pentru piesa lui Carole Franchette *7 zile din viața lui Simon Labrosse*. Eroul, un șomer fără bani, un atipic, e o mică mașină de inventat năstrușnicii. Asemenea colegilor lui menționați mai sus, Dan Tudor a identificat centrul de interes al partiturii și, împreună cu Mihaela Teleoacă (într-o formă de zile mari) și Marius Drogeanu, îl pune cu aplicație în evidență.

La toate cele cinci spectacole prezentate la Sibiu de Teatrul *Luni* de la *Green Hours* sala a fost plină, iar succesul certitudine. Cei aflați în club, majoritatea tineri, s-au simțit bine. Poate că au văzut pentru întâia oară cât de frumos poate fi un spectacol de teatru. Fie el și unul alternativ. Și poate că foarte curând vor cumpăra un bilet și la un spectacol din acelea ce se joacă în sala cu roșu și aur.

La început a fost sfârșitul...

Cu ajutorul versurilor a doi mari poeți transilvăneni de azi, Ioan Es. Pop și Ion Mureșan, pe care le juxtapune într-un scenariu dramatic de o coerență fără fisură, scenariu ridicat la rangul de text și de spectacol de teatru grație deopotrivă efortului unor meritoși actori ai Teatrului Național din Cluj și ai Teatrului Național „Radu Stanca” din Sibiu și al componentelor Ansamblului de muzică tradițională *Icoane*, condus de Ioan Bocșa, regizorul Mihai Măniuțiu edifică un eveniment artistic răscolitor ce se cheamă ***Banchetul sau Calea spre Momfa***. Simt nevoia să insist. E vorba despre un *spectacol de teatru* în toată legea, lege, nu despre un recital de poezie, atât de bine a izbutit directorul de scenă care e în același timp și autorul scenariului dramatic, să identifice și să valorizeze nucleele de teatralitate din versuri. Un spectacol în care publicul pătrunde în lumea în care „viitorul aproape a trecut”, în care i se revelează „vremea luminilor livide”, în care „molozul, zgura, resturile constituie realitate”, acea realitate a mării treceri. Un spectacol în care ești învățat să te pregătești de moarte, în care ți se spune cum e să mori puțin câte puțin, în care, în răstimpul a mai puțin de două ore, dobândești conștiința